

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ПРОДУКЦІЇ

В Україні питанню нормативно-правового регулювання виробництва та реалізації екологічно-чистої продукції приділяється незначна увага. На відміну від багатьох країн світу, в Україні відсутні чітко визначені основні положення, щодо виробництва органічної продукції. Якщо порівнювати із США, то там на державному рівні виробництво органічної продукції було законодавчо регламентовано ще у 1990 році. Адже, усі продукти, що маркуються та продаються як органічні та екологічно чисті мають сертифікуватися за правилами які затверджені законом. В інших країнах системи органічного виробництва базуються на точних та специфічних стандартах щодо процесу виробництва. Вони підтримують оптимальний стан агросистеми на різних рівнях (екологічному, економічному та соціальному). Відповідно до того, що ці стандарти встановлюють сприятливу систему виробництва, сертифікації та маркування сільськогосподарської продукції, можна сказати, що це підвищує довіру споживачів до такої продукції.

Наразі законодавство України в частині запровадження органічного виробництва перебуває на етапі становлення, але на сьогодні відбулися певні позитивні зрушення, в цьому напрямку. Так у 2013 році було ухвалено Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини». Проте він досі залишається неімplementованим. У даному законі визначаються правові та економічні основи виробництва та обігу органічної сільськогосподарської продукції та сировини. У цьому Законі є такий недолік як: невизначеність строків проведення оцінювання виробництва та передачі відповідного висновку на розгляд комісії. Також існує ряд неузгодженостей і неточностей Закону: визначення ряду умов, за яких виробник отримує право маркувати свою продукцію та сировину як органічну. У нормах цього закону, які визначають процедуру сертифікації, закладено суперечності стосовно черговості дій.

Велика кількість підзаконних актів все ще знаходиться на стадії розробки або на стадії затвердження.

Основою нормативно-правової бази в органічному сільському господарстві є Постанова ЄС про органічне виробництво 2092/91. У ній визначаються принципи органічного сільського господарства, вимоги до процесу виробництва органічної сільськогосподарської продукції, її переробки та виробництва продуктів харчування, маркування органічної продукції.

Підґрунтям для розвитку виробництва органічної продукції в нашій державі є Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», метою якої є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі. Зокрема, вектор розвитку зазначеної стратегії передбачає забезпечення стійкого зростання економіки екологічно невиснажливим способом, вектор безпеки передбачає дотримання безпечного стану довкілля і доступу до якісної питної води, безпечних харчових продуктів, до яких, у першу чергу, належить органічна. Виробництво органічної продукції є одним із шляхів запровадження стратегії сталого розвитку як основи забезпечення екологічної безпеки галузі на основі інтеграції економічного зростання, соціального захисту та захисту навколишнього природного середовища як взаємодоповнюючих елементів ефективного стратегічного розвитку України.

Згідно із Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21 грудня 2010 року, одним із завдань у сфері інтеграції екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління у сільському господарстві є створення умов для широкого впровадження екологічно орієнтованих та органічних технологій ведення сільського господарства та двократного збільшення площ їх використання у 2020 році до базового рівня.

Отже, потрібно зазначити, що існує найсуттєвіша проблема, з якою уже тривалий час зіштовхуються підприємства-виробники органічної продукції – це відсутність одного нормативно-правового акту, який визначить впровадження правил виробництва та збуту органічної сільськогосподарської продукції. Проте, уже тривалий час перебувають у розробці підзаконні акти, які можуть створити ряд проблем: дублювання, відтермінування загального впровадження, непорозуміння та різне трактування серед органів державної влади, споживачів і інших учасників ринку органічної сільськогосподарської продукції.